

TÜRKİYE'DE EĞİTİM

Toplumlar, üniter yapıda örgütlenmeye ve yaşamaya başladığından beri, en önemli ve lokomotif ünitenin “eğitim” olduğu düşünülür, söylenir. Fakat günlük yaşamda bunun uygulamaya geçmesi oldukça güç. Çünkü eğitim; ekonomi, siyaset, askeriye, mülki idare, dış işleri gibi birimlere kıyasla meyvesini çok geç veren bir yapıdır.

Ömer Aycıl

İnsanoğlunun aceleci yapısı ile sabır isteyen eğitim sistemi çoğu zaman çelişir. İnsanı ve toplumu yönetmeye talip hükümetler de kısa yolları tercih etmeye başlar. Kısa vadede alınan meyvelerden başarı öyküleri yazmaya niyetlenir. Fakat bu gidişat uzun vadede kalıcı bir işleyişe dönüşmez. Tarihin tozlu sayfaları bu konuda çokça örnekle doludur.

“Farkında olduğunuz şeyleri siz yönetirsiniz, farkında olmadıklarınız ise sizi yönetir” prensibi ile eğitimin uzun bir süreç olduğunun farkına varan ülkelerin ve eğitim sistemlerinin başarısını seyretmekle ve ibret almaya çalışmakla geçen günlerimize bir katkıda bulunmak adına, “Türkiye’de Eğitim” dendiğinde akla gelebilecek sorunları bir çerçeve içinde kategorize etmek, dikkat çekmek ve bir farkındalık oluşturmak istiyorum.

EĞİTİMİN SİYASETİN İNŞİYATİFİNE BIRAKILMAMASI

Eğitimin -maalesef- birçok sorunu olmasına rağmen ilk sırada konuşulması ve çözülmesi gereken sorunun, “eğitim işleri ile günlük siyaset ve politika işlerinin birbirinden ayrılması” gerektiğini söyleyebiliriz.

TESAM Genel Başkanı Sayın Dr. M. İlyas BOZKURT hocamızın 2011 yılında yayınlanan TESAM EĞİTİM MANİFESTOSUNDA bahsettiği gibi “Eğitim ve öğretim bir sistem işidir. Şayet eğitim ve öğretimin temelleri anayasal güvence altına alınırsa ve kurulacak sistemin ana unsurları, ilgili kanunlarla

belirlenir ve düzenlenirse, iktidara gelen her parti eğitim sistemini kökten değiştirmeye muktedir olamaz.”

Eğitim, bir milletin geçmişten gelen mirasına sahip çıkılması, hataların geleceğe aktarılmadan ve tekerrür etmeden önüne geçip çözüme kavuşturulması ve her gün, küçük ve emin adımlarla geleceğe doğru yol alınırken, uzun vadeli projeksiyonlar yapılması için bir araçtır ve buna hizmet etmesi gerekir. Fakat ideolojilere, rövanşlara, saplantılara, dar alanda kalan hayat

görüşlerine hizmet eder hale getirilen bir araç olarak görüldüğünde, toplum bu sistemin altında kalır.

Sırtını sağlam bir hukuk sistemine dayamış, bilimin ve objektif verilerin ışığında belirlenmiş 20-50-100 yıllık devlet politikaları ve hedefleri olan, stratejik kararları devlet aklı ile kayda alınmış, yönetsel ve taktiksel kararları devlet politikasına ters düşmeyecek şekilde hükümetlere emanet edilmiş ve bağımsız bir şekilde

denetlenen bir eğitim sistemi bizleri a noktasından b noktasına taşıyabilir.

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ, ÖĞRETMEN SEÇİMİ VE YETİŞTİRİLMESİ

Ülkemizin geleceği için asker seçimi ve eğitimi nasıl ordumuzun kalitesini belirliyorsa, aynı şekilde vali, hâkim, savcı, siyasetçi, pilot, imam vb. seçimi ve yetiştirilmesi ne kadar önemli ise öğretmenlerin seçilmesi ve yetiştirilmesi konusunda da o derece hassas olunmalıdır.

“Eğitimin -maalesef- birçok sorunu olmasına rağmen ilk sırada konuşulması ve çözülmesi gereken sorunun, “eğitim işleri ile günlük siyaset ve politika işlerinin birbirinden ayrılması” gerektiğini söyleyebiliriz.”

1 Ömer Aycıl, SEDAM (Eğitim Danışmanlık Merkezi) Başkanı.

Maalesef eğitim sistemimiz; mizaç ve psikolojik açıdan öğretmenlikle hiç ilginiz olmasa dahi yeterli puanları alarak, alamadığınız durumlarda formasyon alıp açığınızı kapatarak, çok büyük hatalaryapmadıkça mutlaka fakültenizden mezun olarak ve öğretim üyeleriniz “bu kişi öğretmen olmamalı” diye düşünseler dahi KPSS’den alınan yeterli puan ile öğretmen olarak atanabildiğiniz, atama sonrası performansınız ve becerileriniz ne olursa olsun görevinize devam ettiğiniz, özgür bir eğitim sistemidir(!).

Eğitim sisteminin itibarı, öğretmenlerinin itibarı ile doğru orantılıdır. “Öğretmen adaylarının seçilmesi”, “kontenjan-istihdam dengesi”, “eğitim fakültelerinde verilen eğitim”, “formasyon ile öğretmen olma ihtimali”, “öğretmen atamaları”, “öğretmenlerin mesleki gelişimi”, “yapay zekâ ve dijitalleşmeye uyum”, “öğretmenlik meslek kanunu ve özlük hakları”, “ücretli-sözleşmeli-kadrolu öğretmen”, “başöğretmen-uzman öğretmen-düz öğretmen”, “öğretmen maaşları” vb. birçok konu çözülmedikçe öğretmenlerin itibarı zedelenmektedir.

ÇOCUKLARIMIZ, GENÇLERİMİZ VE ÖĞRENCİLERİMİZ

Nobel ekonomi ödüllü, ABD’li iktisatçı James H.Heckman “Eğitime yapılan ve geleceğe dönük en fazla getirisi olan, en önemli ve en verimli yatırım okulöncesi döneme yapılan yatırımdır” diyor. Buna ek olarak araştırmalar beynimizin en hızlı gelişimini doğumdan sonraki ilk üç yıl içinde tamamladığını söylüyor. Bu veriler doğru ise her ile en az bir üniversite değil, her mahalleye bir anaokulu açmak ve okulöncesi eğitime odaklanmak yerinde bir adım olacaktır.

Her şeyi merak eden ve soran okulöncesi ve ilkokulun süper zeki çocukları, ortaokul ve lise çağlarında öğrenme isteklerini ve meraklarını kaybetmiş olarak karşımıza çıkıyor. Tüm eğitim sistemini domine eden ve bütün dengeleri sondan başa doğru bozan, sınav merkezli bir eğitim sisteminde, Milli Eğitim Bakanlığı ve yükseköğretim dahil olmak üzere hepimiz birer figüranız.

Sınav merkezli bir okul hayatı, ezber ve bilgi aktarımına dayalı bir öğretim, maksadını aşan

ders sayısı ve ders saatleri, araç olmaktan amaç haline dönüşmüş asla rızası alınamayan bir müfredat, ekonomik ve sosyokültürel sebepler de eklendiğinde aralarında uçurumlar olan devlet okulları, özel okullar, not şişirmeler, kurs merkezleri-kişisel gelişim kursu, dershaneler vb. birçok konu çözülmedikçe çocuklarımız, gençlerimiz ve öğrencilerimiz yani geleceğimiz tehlikede demektir.

OKUL-ÖĞRETMEN-AİLE KORDİNASYONU VE EBEVEYN EĞİTİMİ

Eğitim sistemimizin bir havuz problemine dönüştüğünü, birileri sürekli temiz suyu havuza doldursa dahi bir yerlerde sürekli bir kaçak olduğunu düşünüyorum. ‘Okulların eğitim fakülteleri ile’, ‘öğretmenlerin akademisyenler ile’ ve en nihayetinde bütün bunların ‘anne-baba ile’ arasındaki koordinasyonun öneminin kavranmadığı kanaatindeyim.

Dr. Dana SUSKIND, “Otuz Milyon Kelime” kitabında eğitimin aslında anne karnından daha önce, anne ve babanın eğitimi ile başladığını bilimsel veriler ve analizler ile anlatıyor. Bu minvalde çocuk okula gelmeden önce ailede yapılacaklar, çocuk doğmadan önce anne-babaya düşen ödevler, evlenmeden önce insana düşen görevler var.

‘Tavukmuyumurtadançıkar’ tartışmasına girmeye gerek kalmayacak kadar net bir durum var; iyi bir çocuk yetiştirmek iyi bir aile kurmaktan, iyi bir aile doğru eş seçiminden, o da doğru eş olabilmekten ve insanın kendisini iyi yetiştirmesinden geçiyor. Aksi takdirde bu durumlardan kaynaklanan açığı kapatması için eğitimin sadece bir paydaşının kurban olarak seçilmesi doğru değil.

Sonuç olarak üzerine kitaplar yazılan, konferanslar verilen “eğitim sistemi ve sorunları” çok detaylı bir konu olmakla birlikte; temelde hukukla desteklenen bir devlet stratejisi, hızlı karar veren ve taktiksel çözümler üretebilen yetkin hükümetler, siyasetten bağımsız bir denetim, doğru öğretmen seçme ve yetiştirme sistemi, okulöncesinden yükseköğretime iyi planlanmış ve hedefinden sapmamış bir eğitim sistemi, müfredat-sınav ilişkisi, okul-aile-öğretmen iş birliği gibi konular başlıca sorunlar ve çözümler olarak sayılabilir.